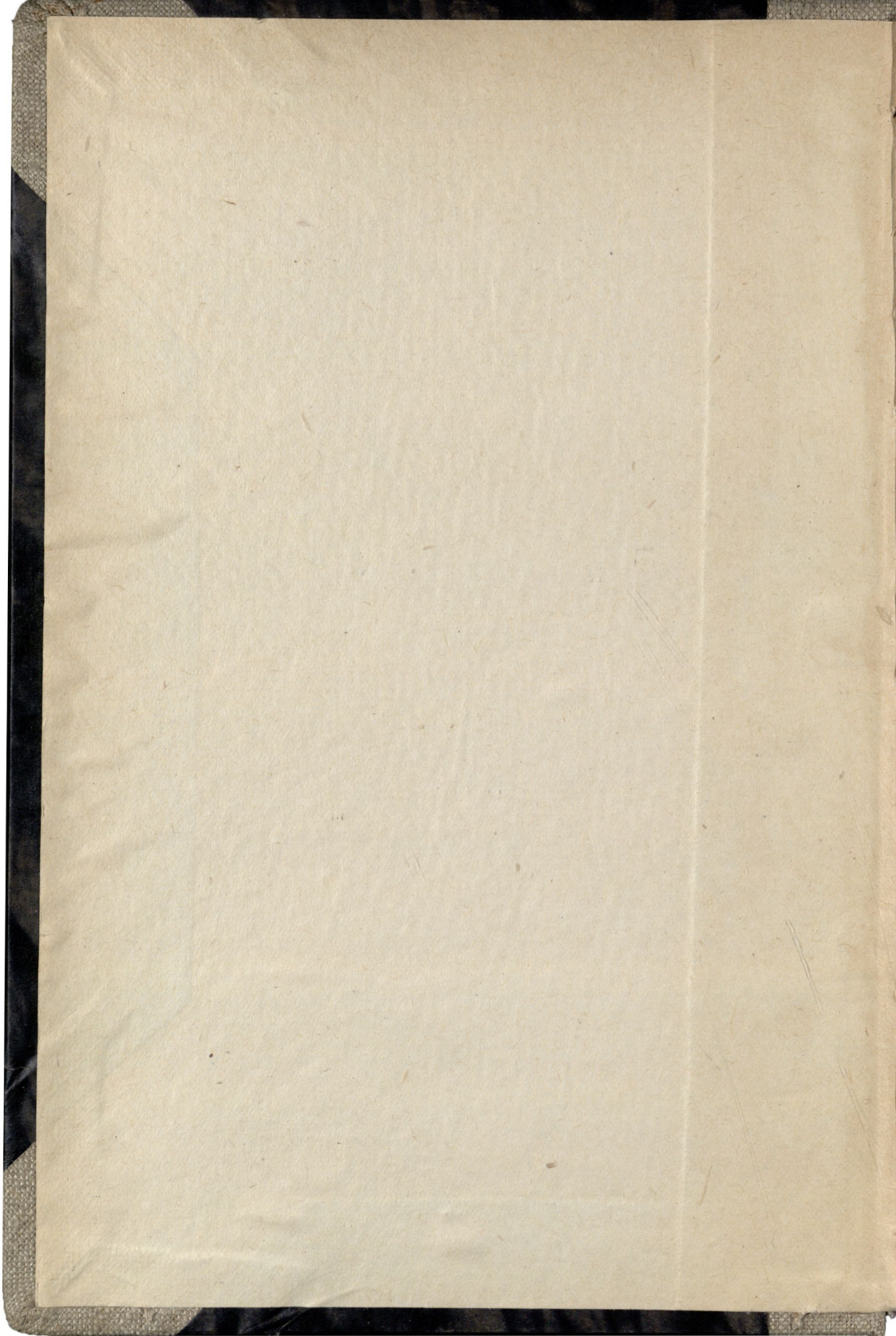

Rozpr.
Akad.
Umiejęt.
6
1880



ROZPRAWY

SG+4
2895

i

SPRAWOZDANIA Z POSIEDZEŃ

WYDZIAŁU

MATEMATYCZNO - PRZYRODNICZEGO

Akademii Umiejętności.

Tom VI.

(Z 13 tablicami litografowanemi).



W KRAKOWIE.

NAKŁADEM AKADEMII.

W Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego,
pod zarządem Ign. Stelcła1880.

SPIS RZECZY.

I. Rozprawy.

	Str.
1. DR. JÓZEF MAJER: Zgodność oscylacji liczby osób przy rozdzielaniu różnej ludności według wzrostu. (Tabl. I, II, III i IV).	1
2. DR. ERNEST BANDROWSKI: O kwasie acetyleno-dwukarbonowym i pochodnych.	38
3. DR. ANTONI REHMAN: O początku współczesnych okręgów roślinnych	46
4. DR. FELIKS KREUTZ: Istota różnopostaciowości i stosunek odmiennych modyfikacyj ciał różnopostaciowych.	99
5. DR. HENRYK KADYI: O gruczolach tarczokowych dodatkowych w okolicy gnykowej. (Tablica V)	129
6. GUSTAW KRAMMER: Rzecz o dwóch na płaszczeni leżących krzywych rzędu drugiego. (Tablica VI i VII)	143
7. DR. DANIEL WIERZBICKI: Spostrzeżenia magnetyczne zrobione w Tatrach w r. 1878 i w Wieliczce w r. 1878 i 1879	195
8. JÓZEF TETMAJER: Nowy wzór do całkowania za pomocą szeregów.	231
9. DR. TOMASZ STANECKI: Magnes pływający. (Tabl. VIII, IX, X, XI, XII i XIII)	246

II. Sprawozdania.

A. Posiedzenia Wydziału matematyczno - przyrodniczego.

a) Posiedzenie zwyczajne:

Str.

1. Dnia 20 Grudnia 1878 r. I
 (Sekretarz Wydz. odczytał dwa podania p. FELIKSA ZWOLIŃSKIEGO: pierwsze zawiadamiające o przyrządzie automatycznym do rejestrowania czasu początku i końca zjawisk astronomicznych; drugie upraszające o zachowanie w aktach Akademii pisma zawartego w kopercie opieczęto-
 wanéj, o nowo wynalezionéj machinie, nazwa-
 néj „*Elektrogen.*“ I. — Sprawozdanie Profeso-
 rów DRA KUCZYŃSKIEGO i DRA KARLIŃSKIEGO
 o pomyśle p. F. ZWOLIŃSKIEGO co do przyrządu
 mającego rejestrować czas spostrzeżeń astrono-
 micznych. II. — Sprawozdanie Prof. DRA ALTHA
 o przedmiotach Akademii nadesłanych przez p.
 ALBIŃA KOHŃA. II. — Uchwała Wydziału co do
 tych przedmiotów nadesłanych przez p. A. KOHŃA.
 IV. — Sekretarz Wydz. przedstawia rozprawę
 p. KRAMMERA: *O własności układu dwóch
 krzywych płaskich rzędu drugiego, leżących
 na téj saméj płaszczyźnie, tudzież dwóch krzy-
 wych kulistych rzędu drugiego, leżących na
 powierzchni téj saméj kuli; wraz ze sprawo-
 zdaniem o niéj dwóch Członków Wydziału.*
 Uchwała Wydziału co do téj rozprawy. IV. —
 Sekretarz Wydz. przedstawia dwie rozprawy p.
 SABOWSK'EGO. Odesłanie ich do ocenienia
 dwóm Członkom Wydziału. IV. — DR. ERNEST
 BANDROWSKI przedstawia wypadki dwóch prac:
 a) O kwasie acetylenodwukarbonowym i pocho-
 dnych; b) O zachowaniu się kwasu dwubromo-
 bursztynowego (z fumarowego) względem wo-
 dy. IV.)
2. Dnia 20 Stycznia 1879 r. VII
 (Sekretarz Wydz. przedstawia prace: a) DR.
 KREUTZA: *Istota różnopostaciowości i stosu-*

nek odmiennych modyfikacyj ciał różnopo-
 staciowych; b) DRA BANDROWSKIEGO: *O kwa-
 sie acetylenodwukarbonowym i pochodnych.*
 Odesłanie tych prac do ocenienia Członkom
 Wydz. VII. — DR. MAJER odczytał rozprawę:
Zasada oscylacyi liczby osób, dostrzeganéj
przy rozłożeniu ludności według wzrostu ciała.
 Dyskusyja nad treścią téj rozprawy. VII. —
 Dyskusyja nad wykładem DRA BANDROWSKIEGO
 na posiedzeniu d. 20 Grudnia 1877 r. VIII. —
 DR. A. REHMAN przedkłada pracę: *O geobo-
 tanicznych stosunkach południowéj Afryki.*
 Oddanie téjże pracy do sprawozdania na naj-
 bliższém posiedzeniu DROWI ROSTAFIŃSKIEMU
 VIII.)

3. Dnia 20 Lutego 1879 r. XVI

(Sekr. Wydz. przedstawia świeżo wyszłe z pod
 prasy: tom IV pamiętnika Wydz. mat. przyr.,
 tom V. Rozpraw i Sprawozdań z posiedzeń tegoż
 Wydziału i XII tom Sprawozdań Komisji fzy-
 jograficznój. XVI. — DR. ALTH zdał sprawę
 o rozprawie DRA KREUTZA: *Istota różnopo-
 staciowości i stosunek odmiennych modyfikacyj*
ciał różnopostaciowych. XVI. — Dyskusyja
 nad treścią téj rozprawy. XX. — DR. ROSTA-
 FIŃSKI zdaje sprawę o pracy DRA REHMANA:
O początku współczesnych okręgów roślinnych.
 XX. — Dyskusyja nad treścią téj rozprawy
 i odesłanie jéj do Komitetu redakcyjnego.
 XXIII.)

4. Dnia 20 Marca 1879 r. XXVII

(Sekretarz Wydz. przedstawia rozprawę DRA
 ZYGM. WRÓBLEWSKIEGO: *O zależności ilości*
stałej rozchodzenia się gazów w cieczach od
lepkości tych ostatnich. Oddanie téj rozprawy
 do ocenienia Członkom Wydz. XXVII. — DR.
 ALTH wykłada treść swéj rozprawy: *Wapień*
Niżniowski i jego skamieliny. XXVII. —
 Dyskusyja nad treścią téj rozprawy. XXIX. —
 DR. KADYI wykłada treść swéj rozprawy: *O gru-*

czołach tarczowych dodatkowych w okolicy gnykowej. XXIX. — Dyskusyja nad treścią tej rozprawy. XXXI.)

5. Dnia 21 Kwietnia 1879 r. XLI
 (Dr. TEICHMANN wyłożył rzecz o nowo przez siebie wynalezionym sposobie użycia kitu szklarskiego do nastrzykiwania naczyń krwionośnych. XLI. — Dyskusyja nad treścią tego wykładu. XLIII. — Dr. KUCZYŃSKI zdaje sprawę o pracy Dra. WRÓBLEWSKIEGO o wpływie lepkości cieczy na rozchodzenie się w nich gazów. Wydział uchwala zamieścić te prace w Sprawozdaniach z posiedzeń. XLIV. — Dra Z. WRÓBLEWSKIEGO rozprawa: *O Zależności ilości stałej rozchodzenia się gazów w cieczach od lepkości tych ostatecznych. XLV.)*
6. Dnia 20 Maja 1879 r. LXIX
 (Dr. KARLIŃSKI przedstawia drugą część pracy Dra WIERZBICKIEGO: *O peryjodycznych zmianach pary i wilgotności powietrza w Krakowie. LXIX. — Treść tej pracy. LXIX. — Dyskusyja nad tą rozprawą. LXXI. — Prof. Dr. KARLIŃSKI zdaje sprawę o wydanej w języku rosyjskim książce i o polskim rękopiśmie o trygonometrii p. A. GAWRYLEŃKI, i uchwala Wydziału co do tego przedmiotu LXXI. — Prezes Dr. MAJER przedstawia dzieło: „*Algebra elementarna*“, nadesłane przez autora prof. NIEWĘGŁOWSKIEGO. LXXI. Uchwala Wydziału co do dzieła p. NIEWĘGŁOWSKIEGO. LXXII.)*
7. Dnia 20 Czerwca 1879 r. LXXXIII
 (P. HENR. MACHALSKI przedstawia telefon przez siebie ulepszony, wyklada zasady na których polega i robi z nim doświadczenia. LXXXIII. — Dyskusyja nad treścią tego wykładu LXXXIII.)
8. Dnia 26 Czerwca 1879 r. LXXXIII
 (Powitanie Prof. NAWROCKIEGO jako gościa przez Przewodniczącego. LXXXIII. — Sprawo-

zdanie Dra ALTHA o pracy Prof. TREJDOSIEWICZA: *Opis badań geologicznych dokonanych w Królestwie Polskiem w roku 1878, oraz spostrzeżeń we wsiach Zbrzy i Kleczanowie.* LXXXIII. — Treść rozprawy Prof. Dr. PIOTROWSKIEGO: *O stosunku między ciężarem gątkowym a składem chemicznym ciał stałych nieorganicznych.* LXXXIV.)

9. Dnia 21 Lipca 1879 r. LXXXV

(Członek Akad. J. TETMAJER odczytuje treść swój pracy: *Dodatek do rozwiązania trygonometrycznego równań dwuwyrazowych.* LXXXV. — Treść pracy Dra WIERZBICKIEGO: *Spostrzeżenia magnetyczne robione w Tatrach w r. 1878 i w Wieliczce w r. 1878 i 1879.* LXXXVIII. — Prof. KUCZYŃSKI przedstawia rozprawę p. MAKS. WITKOWSKIEGO: *O przyczynach zmiany klimatu w Europie a szczególnie w części Polski, przez którą Karpaty wyzierają ku morzu Bałtyckiemu.* Oddano tę rozprawę do oceny Członkom Wydziału. XC.)

10. Dnia 20 Października 1879 r. XCI

(Sekretarz Wydziału przedstawił a) nadesłaną w darze Wydziałowi rozprawkę przez Dra WRÓBLEWSKIEGO „*Ueber die Natur der Absorption*“ b) list od BRUNONA ABAKANOWICZA do przechowania w aktach Akademii w celu zastrzeżenia pierwszeństwa pomysłu. c) rozprawę p. J. MASTELSKIEGO: *Ciężar oceanu i ciężar atmosfery.* d) rozprawę p. T. STANECKIEGO: *Magnes pływający* i e) pracę p. M. FORELLE: *O zasadach kalendarzy.* XCI. — Sekretarz zawiadamia o notatce p. SIEROSŁAWSKIEGO: *Materia ruchoma składająca wszechświat.* XCII. — P. J. TETMAJER przedstawia swą pracę: *Nowy wzór do całkowania za pomocą szeregów.* XCII. — Dr. ROSTAFIŃSKI podaje tymczasową wiadomość o treści swój rozprawy: *O życiu i jego zasadniczych objawach na zasadzie jedności sił fizycznych.* XCII.)

a) Posiedzenia administracyjne:

1. Dnia 20 Stycznia 1879 r. VIII
(Odczytanie sprawozdań o dwóch rozprawach p. SABOWSKIEGO i o rozprawie p. F. ZWOLIŃSKIEGO i odnośna do tychże uchwała Wydziału. VIII.)
2. Dnia 20 Lutego 1879 r. XXII
(Wydział poleca Prof. Dr. KUCZYŃSKIEMU porozumieć się z Autorem co do niektórych zmian pożądaných w rozprawie przedłożonej przez Prof. Dr. KREUTZA. XXIII. — Uchwalono umieścić w pismach Akademii część rozprawy Dra BANDROWSKIEGO: *O kwasie acetylenodwukarbonowym i pochodnych.* XXIII.)
3. Dnia 20 Marca 1879 r. XXXII
(Przedstawienie dwóch rozpraw p. GUSTAWA KRAMMERA: *Rzecz o dwóch na płaszczeni leżących krzywych rzędu drugiego, i Zasady geometryi jako umiejętnośći ściślej*, wraz z ich oceną, tudzież odnośnie do nich uchwały Wydziału. XXXII. — Przesłanie do Komitetu redakcyjnego prac Dra ALTHA i Dra KADYJEGO, przedstawionych na posiedzeniu zwyczajném Wydz. dnia 20 Marca 1879 r. XXXII. — Zatwierdzenie Członków nowo przybranych przez Komisję antropologiczną i fizyjoğraficzną. XXXII i XXXIII.)
4. Dnia 20 Maja 1879 r. LXXII
(Uchwalono ogłosić w Pamiętniku Wydziału pracę Dra WIERZBICKIEGO: *O rocznym ruchu prężności pary i wilgotności powietrza w Krakowie.* LXXII.)
5. Dnia 26 Czerwca 1879 r. LXXXV
(Odesłano do Komitetu redakcyjnego rozprawy Dra PIOTROWSKIEGO i Prof. TREJDOSIEWICZA, przedstawione na posiedzeniu zwyczajném Wydziału d. 26 Czerwca 1879 r. LXXXV. — Zatwierdzenie Członków nowo przybranych przez Komisję antropologiczną. LXXXV.)

6. Dnia 21 Lipca 1879 r.
(Odesłano do Komitetu redakcyjnego prace pp. Józ. TETMAJERA i Dra WIERZBICKIEGO, przedstawione na posiedzeniu zwyczajném Wydziału d. 21 Lipca 1879 r. XC. — Zgodnie z wnioskiem Profesorów KUCZYŃSKIEGO i KARLIŃSKIEGO uznano potrzebę umieszczenia w budżecie Akad. Umiej. na rok 1880 odpowiedniej kwoty na badania siły magnetycznej ziemskiej w Tatrach i Karpatach. XC.)

7. Dnia 20 Października 1879 r. XCII
(Odesłano do Komitetu redakcyjnego pracę p. J. TETMAJERA, przedstawioną na dzisiejszém posiedzeniu zwyczajném Wydziału. XCII. — Sprawozdanie o pracy p. WITKOWSKIEGO: *O przyczynach zmiany klimatu w Europie i t. d. . . .* i odnośna do niej uchwała Wydziału. XCIII. — Wydział uznaje potrzebę zakupienia narzędzi potrzebnych do robienia spostrzeżeń magnetycznych w Tatrach i w Karpatach. XCIII.)

B. Posiedzenia Komisji fizyograficznój.

1. Dnia 17 Marca 1879 r. XXXIII
(Przewodniczący wyraża żal po stracie zasłużonego Członka Komisji Dra JANOTY, zgromadzeni oddają cześć zmarłemu koledze, przez powstanie, XXXIII. Przedłożenie XII tomu Sprawozdań Komisji, który właśnie wyszedł z pod prasy. XXXIII. — Sprawozdanie o pracach Komitetu administracyjnego od ostatniego posiedzenia Komisji. XXXIII. — Treść odezwy Wydziału krajowego z d. 3 Grudnia 1878 r. XXXIV. — Treść odezwy Wydziału krajowego z d. 21 Grudnia 1878 r. XXXV. — Odpowiedź przewodniczącego na ostatnią odezwę Wydziału krajowego. XXXV. — Przewodniczący zawiadania Komisję o nadesłanych jęj od ostatniego posiedzenia darach i pracach. XXXVI. — Wiadomość o kwotach rozdanych przez Komitet administracyjny już to jako zasiłki na wycieczki

naukowe w r. 1878, jużto jako zwrot kosztów za wycieczki także w latach dawniejszych robione, z których badacze złożyli sprawozdania lub okazy zebrane. XXXVII. — Sprawozdanie p. KULCZYŃSKIEGO i Dr. ALTHA z postępu prac około zbiorów Komisyi. XXXVII. — Sprawozdanie Dra ALTHA o zawiązaniu się we Lwowie Rady górniczej i o jej pierwszym posiedzeniu. XXXVII. — Dr. ALTHA zdaje sprawę ze swych czynności w czasie wycieczki geologicznej w Tatry w r. 1878. XXXIX. — P. BIENIASZ zdaje sprawę z poszukiwań geologicznych na podolu i nad Dniestrem w 1878 r. XXXIX. Dr. ALTHA wykazuje potrzebę dalszych badań geologicznych na Podolu, i wnosi aby je polecić p. BIENIASZOWI. XXXIX. — Dr. OLSZEWSKI domaga się od Komisyi energicznego popierania prac Sekcyi chemicznej. Odpowiedź Przewodniczącego na to przemówienie Dra OLSZEWSKIEGO: XXXIX. — Przybranie nowych Członków. XXXIX.)

2. Dnia 1 Maja 1879 r. LXV

(Przewodniczący powitał nowo obranych Członków pp. PRZYBYSŁAWSKIEGO, OSSOWSKIEGO, TROCHANOWSKIEGO. LXV. — Zawiadomienie o zatwierdzeniu przez Wydział mat.-przyr. nowo przybranych Członków Komisyi. LXV. — Zawiadomienie o sprawach bieżących od ostatniego posiedzenia. LXV. — Nadesłane od ostatniego posiedzenia prace. LXVI. — Odczytanie odezwy Wydziału krajowego upraszającej komisję o wybranie delegata do ankiety w sprawie rybołówstwa. LXVII. — Odczytanie listu p. WALEWSKIEGO do Prezesa Akademii w sprawie zamierzonego wydawnictwa słownika geograficznego ziem polskich i wybór podkomitetu, mającego złożyć sprawozdanie na najbliższym posiedzeniu: czy i w jaki sposób mogłaby Komisyja przyczynić się do dokonania tego dzieła. LXVII. — Przedstawienie przedmiotów wykopanych w Sko-

powie, nadesłanych przez JKs. MUDRAKA. LXVIII. Dr. ALTH zawiadamia, że Wydział krajowy jeszcze nie odpowiedział na zapytanie względem sposobu użycia subwencji dodatkowej 500 złr. rocznie. LXVIII. — P. OSSOWSKI składa do zbiorów Komisji okaz labradorytu i podaje wiadomość o labradorytach Wołyńskich. LXVIII. Wiadomość o roślinie *Elodea canadensis* nadesłana przez Dra KAMIĘŃSKIEGO i wzmianka Dra REHMANA o MARYJANIE RACIBORSKIM, który tę roślinę pierwszy dostrzegł w Wiśle pod Krakowem. LXVIII. — Wybór Przewodniczącego Komisji na rok 1879-80. LXIX.)

C. Posiedzenia Komisji antropologicznej.

1. Dnia 26 Stycznia 1879 r. IX
 (Sekretarz Komisji zawiadamia o rozpoczęciu druku III tomu: „Zbioru wiadomości do Antropologii krajowej“, tudzież o powrocie przedmiotów przesłanych na wystawę paryską. IX. — O czaszce przesłanej przez p. TIEDEMANNNA za pośrednictwem p. A. KOHNA. IX. — Opis gier i zabaw ludowych przez p. J. MOSZYŃSKĄ X. — Pisanki Wielkocenoce ofiarowane przez p. Z. RADZIMIŃSKĄ. X. — Model gipsowy jaskini w Porchowej ofiarowany przez p. BIENIASZA. X. — Przedmioty złożone do Muzeum archeol. akad. przez p. OSSOWSKIEGO. XI. — Odczyt p. Z. RADZIMIŃSKIEGO o dokonanych przez siebie poszukiwaniach archeologicznych w pow. Ostrozkim na Wołyniu, o poszukiwaniach w tej samej okolicy przez p. Wł. RUPNIEWSKIEGO, i przedmioty złożone przez p. RADZIMIŃSKIEGO do zbiorów Akademii. XI. — Dr. KOPERNICKI przedstawia zbadaną przez siebie czaszkę przedhistoryczną ze Słaboszewa. XIV. — Dra KOPERNICKIEGO uwagi o przedmiotach przez p. RADZIMIŃSKIEGO przedstawionych. XV. — Prezesa Akad. Dr. MAJERA uwagi o „Krótkim rysie charakterystyki fizycznej Rusinów nad-

- dnieprzańskich*“, podanym przez p. CZUBIŃSKIEGO. XV.)
2. Dnia 27 Lutego 1879 r. XXIV
 (Dary nadesłane do zbiorów Akademii przez p. G. OSSOWSKIEGO. XXIV. P. WŁ. PRZYBYSZAWSKIEGO odczyt o czterech grobach przedhistorycznych, odkrytych przez niego w ogrodzie włościańskim w Horodnicy i o znalezionych tamże przedmiotach, które do zbiorów Akademii ofiaruje. XXIV. — Dyskusyja nad przedmiotami przedstawionými przez p. PRZYBYSZAWSKIEGO. XXVI. — Sprawozdanie p. OSSOWSKIEGO o poszukiwaniach archeologicznych, dokonanych przez niego zeszłej jesieni w Zachodnich Prusach. XXVI. — Dyskusyja nad tém sprawozdaniem. XXVI. — Przybranie nowych Członków Komisji. XXVI.)
3. Dnia 6 Czerwca 1879 r. LXXIII
 (Przedstawienie materyjałów nadesłanych do zużytkowania naukowego: przez JMKs. WŁ. SIARKOWSKIEGO, Dra WŁ. DYBOWSKIEGO i p. A. PETROWA. LXXIII. — Dary przesłane do zbiorów Akademii przez Dra WŁ. KRYŻEGO za pośrednictwem p. WŁ. PRZYBYSZAWSKIEGO. LXXIV. — Dar p. JULIJANA KONOPKI i tegoż siostry panny ANTONINY. LXXIV. — Dar panny ALEKS. GORAJSKIEJ. LXXIV. — Dar p. BOEHMA. LXXIV. — Odczytanie pisma otrzymanego od Dra DOBIŃSKIEGO. LXXIV. — Przewodniczący zawiadania o bliskim ukończeniu III tomu „Zbioru wiadomości do Antropologii krajo-wój“, i podaje ważniejsze wypadki swój rozprawy tamże zamieszczonej LXXV. Tymczasowe sprawozdanie p. OSSOWSKIEGO o zbadanej przez siebie jaskini w okolicach Krakowa. LXXV. — Wniosek Prezesa Akad. Dra MAJERA względem zbierania materyjałów w celu dalszego rozwoju rozpoczętych badań antropograficznych. LXXXI. Wniosek Dra KOPERNICKIEGO zmierzający do zebrania materyjałów potrzebnych do ułożenia mapy etnograficznej Galicyi LXXXII. — Przy-

jęcie wspomnianych dwóch wniosków i uchwała Komisji względem potrzebnych w skutek tego odez w i formularzy. LXXXII. — Wybór przewodniczącego Komisji. LXXXII. — Przybranie nowych Członków. LXXXII.)

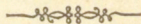
4. Dnia 25 Października 1879 r. XCIV

(Powitanie pp. hr. AUG. CIESZKOWSKIEGO, Z. GŁOGERA i innych gości przez Przewodniczącego XCIV. — Rozdanie Członkom tomu III. „Zbioru wiadomości do Antropologii krajowej“. XCIV. — Wiadomość o zebranych nowych spostrzeżeniach antropometrycznych. XCIV. Wiadomość o fotografiach nadesłanych przez p. MICHAŁA GREIMA. XCV. — Wiadomość o opisie rozkopanego przez P. E. RULIKOWSKIEGO kurhanu i o przesłaniu przedmiotów z tegoż pochodzących. XCV. — Wiadomość o 9 grobach rządowych w Słaboszewie, zbadanych przez p. TIEDEMANNĄ i o kościach szkieletu tamże znalezionych. XCV. — Wiadomość o przedmiotach nadesłanych do oznaczenia przez p. ALBINA KOHNA. XCV. — Przedstawienie przez p. BARANIECKIEGO przedmiotów przedhistorycznych, wyoranych w Sancygnowie. XCV. — Wiadomość o wycieczce archeologicznej do Horodnicy, podana przez p. GŁOGERA. XCVI. — Przedstawienie przedmiotów w Horodnicy w grobach wykopanych przez p. PRZYBYSŁAWSKIEGO i ofiarowanych do zbiorów Akademii. XCVI. — Odczytanie opisu kurhanu rozkopanego przez p. E. RULIKOWSKIEGO pod Helenówką na Ukrainie. XCVII. — Sprawozdanie p. G. OSSOWSKIEGO z dokonanych tego lata badań archeologicznych nad jaskiniami w okolicach Krakowa. XCVIII. — P. Z. GŁOGER udziela Komisji wiadomości o głównych wypadkach swoich najświeższych poszukiwań archeologicznych nad r. Biebrzą, oraz na Żmudzi i w Kurlandyi. CIV.)



I.

ROZPRAWY.



II.

SPRAWOZDANIA
Z POSIEDZEŃ WYDZIAŁU
i Komisyj wydziałowych.

